

ת"פ 521/11/19 - מדינת ישראל נגד דפנה דהן, רפי דהן

בית הדין האזורי לעבודה חיפה

ת"פ 521-11-19
ת"פ 60840-01-20

לפני: כבוד השופטת קרן כהן
המאשימה מדינת ישראל
נגד
הנאשמים 1. דפנה דהן
2. רפי דהן

גזר דין

1. הנאשמים, בני זוג, הורשעו בעבירה של העסקת עובדת זרה בניגוד לסעיף 2(א)(1) ו-2(א)(2) לחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991 ומבלי שהסדירו עבודה ביטוח רפואי בניגוד לסעיף 2(ב)(3) לחוק.

2. כל אחד מהצדדים טען לפניי לעונש שיש להשית במקרה שלפנינו, כפי שיפורט להלן.

2.1 **המאשימה** טענה כי הנאשמים הודו בנסיבות המתוארות בכתב האישום בעבירות של העסקת עובדת זרה שלא כדין במשך כ-5 שנים וללא ביטוח רפואי לחלק מהתקופה. מדובר בהעסקת עובדת בנסיבות מחמירות מכיוון שאשרת עבודתה פגה בשנת 1997 ולמרות זאת הועסקה על ידי הנאשמים בעבודות משק בית ואף לנה בנכס. הנאשמים ערכו ביטוח רפואי לעובדת הזרה מחודש 7/2016, כך שהיא לא הייתה מבוטחת בשנים הראשונות להעסקתה. אם לא הייתה מתבצעת פעילות המאשימה, הנאשמים היו ממשיכים להעסיק את העובדת הזרה ללא היתר. לא היה שיהוי בהגשת כתב האישום.

הקנס המקסימלי לעבירה של העסקה שלא כדין שלא במשלח יד הוא 58,400 ₪ ולעבירה של אי עריכת ביטוח רפואי הוא 116,800 ₪ בנוגע לכל אחד מהנאשמים.

מתחם הענישה בנוגע לכל אחד מהנאשמים בעבירה של העסקה שלא כדין הוא בין 20,000 ₪ ל-50,000 ₪ ובעבירה של העסקה ללא ביטוח רפואי הוא בין 7,000 ₪ ל-12,000 ₪ גם כשמובאית בחשבון העובדה שנערך ביטוח רפואי מחודש 7/2016.

נטען כי במקרה זה יש להשית על כל אחד מהנאשמים קנס בגין עבירה של העסקה שלא כדין בסכום של 45,000 ₪ וקנס בגין עבירה של אי עריכת ביטוח רפואי בסכום 10,000 ₪.

כמו כן, ביקשה המאשימה כי הנאשמים יחתמו על התחייבות להימנע מביצוע העבירות שבהן הורשעו במשך שלוש שנים מיום מתן גזר הדין.

המאשימה הפנתה לפסיקות של בתי הדין האזוריים בתיקים שונים[1].

2.2. **הנאשמים** טענו כי אין הם חולקים על חומרת העבירות שביצעו והוסיפו שהודאתם בביצוע העבירות והימנעותם מניהול הליך משפטי ארוך מלמדת על חרטה, הבנה והפנמה של חומרת מעשיהם ואף על כך שלא יעברו עבירות דומות בעתיד.

הנאשמים טענו כי הפסיקות אליהן הפנתה המאשימה ושעל פיהם ביססה את מתחם הענישה התייחסו להסכמי טיעון סגורים שבהם סוכם על גובה הקנסות ולכן אין הם מלמדים על גובה הקנסות הנפסקים בבית הדין בגין עבירות אלה. הנאשמים הפנו לפסיקות של בתי הדין האזוריים שפסקו קנסות נמוכים הרבה יותר[2] ושהם המאשימה טענה למתחם ענישה נמוך יותר מהמתחם לו טענה בעניינם.

עוד נטען כי הנאשמים הם הורים לארבעה ילדים, ללא עבר פלילי ואשר עסקיהם העצמאיים נפגעו בעקבות מגיפת הקורונה. הנאשמים הודו בעבירות מושא כתב האישום למרות שלשיטתם תקופת ההעסקה היא כ-3.5 שנים ולא כ-5 שנים וכי בכל תקופת ההעסקה היה לעובדת ביטוח רפואי. הנאשמים קיבלו החלטה שלא לנהל הליך משפטי ארוך ומבקשים כי בית הדין יביא עניין זה בחשבון בעת מתן גזר הדין.

דין והכרעה

3. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, התשל"ז-1997 יש לגזור את עונשם של הנאשמים תוך מתן עדיפות לעקרון ההלימה. על פי עקרון זה העונש הראוי לנאשמים נגזר ממידת אשם ומחומרת מעשיהם כאמור בסעיף 40(ב) לחוק העונשין.

4. קיימים שלושה שלבים במנגנון גזירת העונש לפי תיקון 113. האחד, בחינה אם מדובר באירוע אחד או בכמה אירועים. השני, קביעת מתחם הענישה בהתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ובמידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות לביצוע העבירה. יצוין כי בשלב זה לא מובאות בחשבון נסיבותיהם האישיות של הנאשמים. השלישי, גזירת העונש המתאים לנאשמים בתוך המתחם שנקבע.

השלב הראשון - האם מדובר באירוע אחד או במספר אירועים?

5. אין מחלוקת שבמקרה זה מדובר **באירוע אחד** של העסקת עובדת זרה ולא במספר אירועים.

השלב השני - קביעת מתחם הענישה

6. כאמור במסגרת מתחם הענישה יש ליתן משקל לחומרת העבירות של העסקת עובדים זרים שלא כדין וללא עריכת ביטוח רפואי והערך החברתי שנפגע כתוצאה מביצוען.

אשר לעבירה של העסקת עובדים זרים שלא כדין נקבע על ידי בית הדין הארצי כי "**מדובר בעבירה חמורה**,

במיוחד כאשר העסקת עובדים זרים ללא היתר הופכת להיות בעיה חברתית ומוסרית. העסקת העובדים זרים, ללא היתר וללא הפיקוח של החוק ומשרד העבודה והרווחה המבטיח להם תנאי עבודה הוגנים, פוגעת גם בתנאי עבודתם של עובדים מקומיים רבים הצריכים להתחרות בשוק העבודה עם 'עבודה זולה', אנו מצווים מכוח עקרונות הדמוקרטיה של מדינת ישראל ושל מורשת ישראל להעניק יחס הוגן לזר. לפיכך אין להטיל קנס סימלי או נמוך על המעסיק פועלים זרים ללא היתר מבלי שקיימים נימוקים מיוחדים..."[3].

אשר לעבירה של אי הסדרת ביטוח רפואי נקבע בעניין אפנר כי "בקשר לעבירה זו ראוי לשוב ולהזכיר כי החובה לערוך ביטוח רפואי לעובד הזר הוספה, יחד עם חובות נוספות, במסגרת תיקון 3 לחוק. עיון בדברי ההסבר להצעת החוק מעלה כי ביסוד הוספתה של חובה זו וחובות נוספות עמדה העלייה במספרם של העובדים הזרים והמצב בו אוכלוסייה גדולה בעלת קשיים אובייקטיביים נוכח אי ידיעת השפה ואי הכרת המערכות בארץ, נותרת ללא גישה לשירותים רפואיים שהמדינה מספקת לאזרחיה. על רקע אלה נקבעה החובה של המעסיק לערוך לעובדו הזר ביטוח רפואי. יודגש כי הפרת חובה זו מהווה עבירה לפי חוק עובדים זרים שהעונש בגינה חמור מהעונש בגין העסקה ללא היתר"[4].

מכאן, שבעת קביעת מתחם הענישה יש להביא בחשבון את הצורך ההרתעתי; את הפגיעה בעובדים הזרים בשל היעדר פיקוח על תנאי העסקתם; את הפגיעה במדיניות הכלכלית האוסרת על העסקת עובדים זרים ללא היתר, תוך פגיעה עקיפה בהיקף האבטלה ובעובדים הישראלים; את החשש שהמניע לביצוע העבירה הוא במקרים רבים כלכלי ולכן יש צורך בעונש כלכלי אפקטיבי; את הרצון להבטיח קיום בכבוד; את העובדה שעבירות על חוק עובדים זרים נקבעו כעבירות מנהליות וכי מחוקק המשנה סבר שקנס מנהלי בסכום של 5,000 ₪ לכל אחת מהעבירות הולם את חומרת העבירה ואמור להרתיע מביצועה.

בנוסף יש להביא בחשבון את פסיקת בית הדין הארצי כי במקרים בהם נאשם ביקש להישפט נקודת המוצא צריכה להיות כפל הקנס המינהלי למעט מקרים מיוחדים[5].

7. בהתחשב באמור לעיל, ובמדיניות הענישה כפי העולה מגזרי הדין שניתנו על ידי בתי הדין האזוריים ובית הדין הארצי ובשים לב לכך שמדובר באירוע אחד אני סבורה כי מתחם העונש ההולם בגין עבירה של העסקה ללא היתר הוא בין 30% ל-60% מהקנס הפלילי המקסימלי, דהיינו בין סכום של 17,520 ₪ לסכום של 35,040 ₪ לכל אחד מהנאשמים ובגין עבירה של אי עריכת ביטוח רפואי בין סכום של 6,000 ₪ לסכום של 12,000 ₪ לכל אחד מהנאשמים.

השלב השלישי - עונשו של הנאשם הספציפי

8. בבואי לגזור את דינם של הנאשמים, מצאתי לנכון לתת משקל לנסיבות הבאות: העובדה שמדובר בתקופת העסקה לא קצרה מחד גיסא, ומאידך גיסא את העובדה שמדובר בעבירה שלא נעשתה במסגרת עיסוקם של הנאשמים, את העובדה שהנאשמים ערכו לעובדת ביטוח רפואי למרבית התקופה, את העובדה שאין לנאשמים

עבר פלילי כלשהו, את העובדה שהנאשמים הפנימו את חומרת מעשיהם וכן את נסיבותיהם האישיות במיוחד בתקופה זו.

9. בהתחשב במכלול השיקולים ומתוך ראיית העיקרון המנחה של הלימה ולאחר שהתרשמתי כי מדובר במעידה חד פעמית של הנאשמים, כי הנאשמים הפנימו את מעשיהם ובהתחשב בתקופה קשה של מגפת הקורונה שוכנעתי כי יש להטיל על הנאשמים את העונשים הבאים:

9.1. הנאשמת 1 תשלם קנס בסכום של **20,000 ₪** בגין העסקת עובדת זרה ללא כדין בניגוד לסעיפים 2(א)(1) ו-2(א)(2) לחוק עובדים זרים. הקנס ישולם ב-20 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 1.2.2021 ואילך.

כמו כן, תשלם הנאשמת 1 קנס בסכום של **6,000 ₪** בגין העסקת עובדת זרה ללא עריכת ביטוח רפואי בניגוד לסעיף 2(ב)(3) לחוק עובדים זרים. הקנס ישולם ב-20 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 1.2.2021 ואילך.

9.2. הנאשם 2 ישלם קנס בסכום של **20,000 ₪** בגין העסקת עובדת זרה ללא כדין בניגוד לסעיפים 2(א)(1) ו-2(א)(2) לחוק עובדים זרים. הקנס ישולם ב-20 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 1.2.2021 ואילך.

כמו כן, ישלם הנאשם 2 קנס בסכום של **6,000 ₪** בגין העסקת עובדת זרה ללא עריכת ביטוח רפואי בניגוד לסעיף 2(ב)(3) לחוק עובדים זרים. הקנס ישולם ב-20 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 1.2.2021 ואילך.

10. הנאשמים התחייבו להימנע מביצוע עבירות לפי החוק לתקופה של שלוש שנים, שאם לא כן יוטל עליהם קנס בגובה הקנס המירבי הקבוע בחוק לעבירות אלה.

11. בהתאם להסכמת הצדדים גזר הדין יישלח אליהם בדואר.

ניתן היום, כ"ח כסלו תשפ"א, (14 דצמבר 2020, בהעדר הצדדים.

[1] הע"ז (ת"א) 14892-09-16 **מדינת ישראל נ' אנדרסון**, (27.1.2019); ת"פ (חי') 16978-12-19 **מדינת ישראל - דוקטור**, (13.7.2020); ת"פ (ת"א) 37926-12-19 **מדינת ישראל - פרי**, (23.6.2020).

[2] הע"ז (ת"א) 67802-06-17 **מדינת ישראל - לב**, (16.11.2019); הע"ז (ת"א) 13376-03-18 **מדינת ישראל - נבו**, (9.6.2019); הע"ז (ת"א) 11079-09-13 **מדינת ישראל - שרון**, (26.3.2015); הע"ז (ב"ש) 11525-10-14 **מדינת ישראל - שוורץ**, (10.2.2016); הע"ז (ת"א) 155-04-15 **מדינת ישראל - זרניצקי**, (24.5.2017); הע"ז (ת"א) 33263-09-13 **מדינת ישראל - ורדימון**, (2.10.2015).

[3] ע"פ (ארצי) 1001/01 **מדינת ישראל - ניסים**, פד"ע ל"ח 145 (2002).

[4] ע"פ (ארצי) 21578-01-15 **מדינת ישראל - אפנגר**, (21.2.2017).

[5] ע"פ (ארצי) 74/09 **מדינת ישראל - זיו אלון דור טכנולוגיות בע"מ**, (10.5.2010).